

Sérnám í barnalækningum

Formlegt sérnám hefst næsta haust

■ ■ ■ Hávar Sigurjónsson

Við Barnaspítala Hringins á Landspítala verður innan tíðar í boði formlegt tveggja ára sérnám í barnalækningum, sem um þessar mundir gengur í gegnum gagnera endurskipulagningu. Kennslustjóri er Þórður Þórkelsson yfirlæknir en auk hans eru í kennsluráði yfirlæknarnir og prófessorarnir Ásgeir Haraldsson og Ragnar Bjarnason.

Saga barnalækninga sem sérgreinar á Íslandi nær aftur á þriðja áratug síðustu aldar er Katrín Thoroddsen varð fyrst íslenskra lækna til að hljóta sérfræðileyfi í barnalækningum, að sögn Þórðar.

„Katrín var fædd árið 1896, dóttir Skúla Thoroddsen sýslumanns og alþingismanns, og Theodóru Thoroddsen skáldkonu. Hún nam sín fræði í Noregi, Danmörku og Þýskalandi. Sérfræðileyfi í barnalækningum fékk Katrín árið 1927 og starfaði hún lengst af sem barnalæknir á Heilsuverndarstöðinni í Reykjavík. Þess má geta að Félag íslenskra barnalækna hefur lengi verið með árlegan fræðsludag henni til heiðurs, svokallaðan Katrínardag. Næsti Katrínardagur verður haldinn 2. apríl næstkomandi og verður hann óvenju veglegur, því í ár eru 50 ár liðin frá stofnun félagsins,“ segir Þórður.

Metnaðarfull kennsla undanfarin ár

Þórður segir að undanfarin ár hafi fyrir komulag sérnáms í barnalækningum verið með þeim hætti að 8-9 almennir læknar hafi verið á Barnaspítalanum á hverjum tíma, þar af 6 deildarlæknar, einn kandídat og einn til tveir læknar í sérnámi í heimilislækningum.

„Kandídatarnir hafa verið hjá okkur tvo mánuði í senn, þannig að úr hverjum árgangi hafa 6 komið til okkar á ári. Af

deildarlæknunum hafa þrír verið í 6 mánaða stöðum hverju sinni og hinir þrír í framhaldsstöðum, eftir að hafa verið hjá okkur í 6 mánuði. Flestir þeirra sem verið hafa hjá okkur í framhaldsstöðum hafa síðan farið í sérnám í barnalækningum erlendis.“

Þórður segir að þó ekki hafi verið boðið upp á formlegt kennsluprogramm í barnalækningum hafi verið kappkostað að halda uppi metnaðarfullu kennsluprogrammi fyrir deildarlækna undanfarin ár.

„Í hádeginu höfum við verið með fyrirlestra eða umræðutíma flesta daga vikunnar og einu sinni í viku kynna deildarlæknar sjúkratilfelli eftir morgunfund. Einnig erum við með greinakynningar reglulega, sem deildarlæknar sjá um með þátttöku sérfræðinga.“

Við höfum lagt mikla áherslu á kennslu og þjálfun deildarlækna í endurlífgun nýbura og eldri barna. Til þess erum við með endurlífgunaræfingar allt að þrisvar sinnum í viku, sem oftast fara fram í akút-herbergi bráðamóttökunnar. Auk þess erum við reglulega með tveggja daga endurlífgunarnámskeið, sem byggir á evrópskum leiðbeiningum um endurlífgun, en gert er ráð fyrir að allir deildarlæknar sem eru hjá okkur komist á námskeiðið. Deildarlæknarnir hjá okkur fá umtalsverða þjálfun í aðhlyningu og endurlífgun nýbura, því þeir fara að í allar áhættufæðingar og þar sem við erum með bundnar vaktir sérfræðinga hafa þau alltaf sérfræðing sér til halds og trausts þegar á þarf að halda.“

Tveggja ára formlegt sérnám

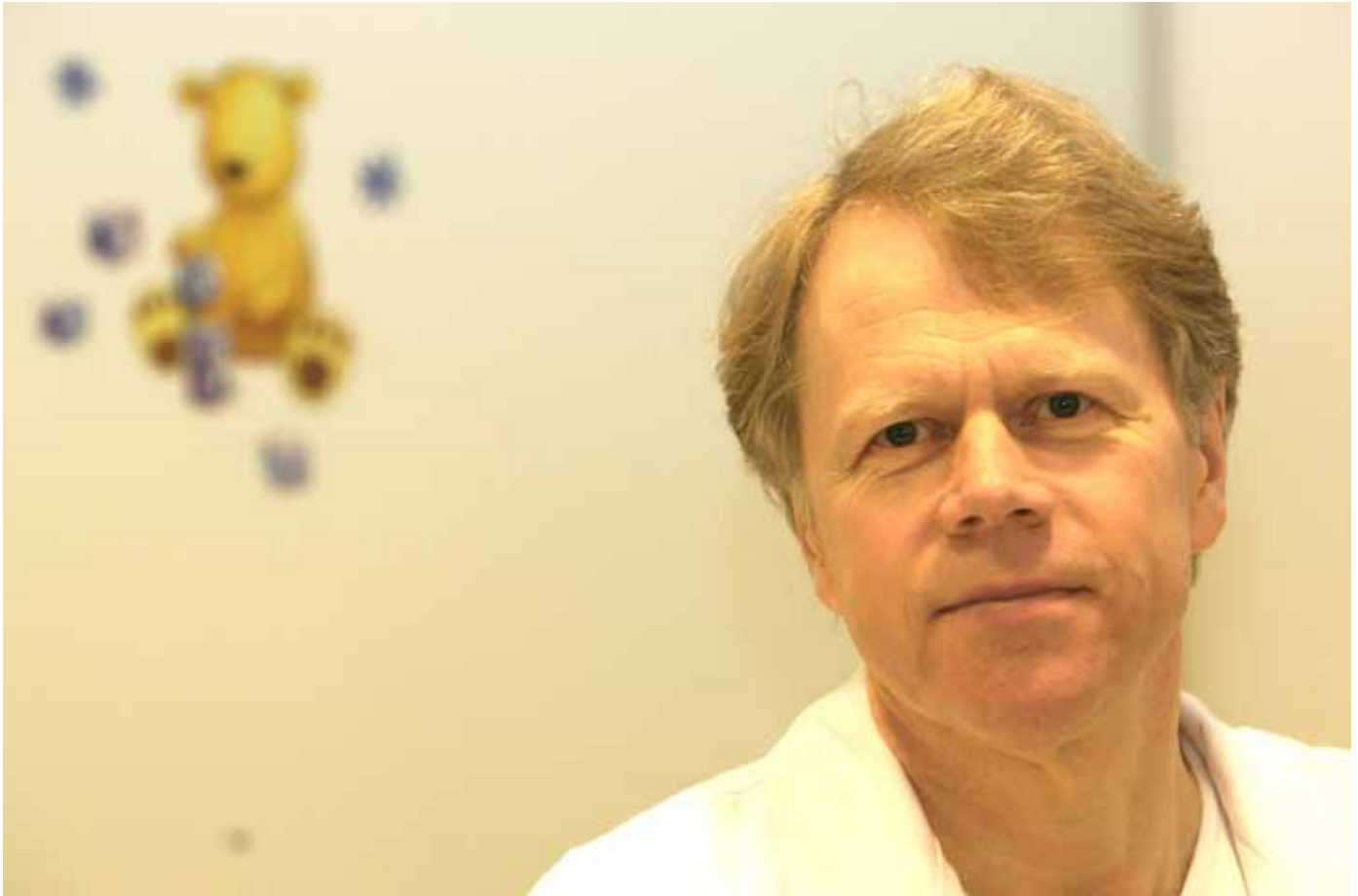
Um þessar mundir stendur yfir skipulagning formlegs sérnáms í barnalækningum við Barnaspítalan sem ætlunin er að verði tilbúið næsta haust.

„Í þeirri vinnu höfum við átt mjög gott samstarf við kennslustjóra á lyflækningasviði, sem skipulagt hafa öflugt sérnám hjá sér í samvinnu við Royal College of Physicians í Bretlandi.“

Við teljum raunhæft að bjóða upp á tveggja ára langt skipulagt sérnám í barnalækningum hér á landi og teljum við okkur hafa alla burði til að koma á fót góðu sérnámi. Á Barnaspítalanum starfa sérfræðingar í langflestum undir sérgreinum barnalæknisfræðinnar, áhugi þeirra á kennslu hefur verið mikill og að sama skapi fara fram umtalsverðar rannsóknir á Barnaspítalanum.

Það sem við sjáum fyrir okkur er vel skipulagt tveggja ára sérnám með kennsluskra og ítarlegri námslýsingu, sem er nú skilyrði samkvæmt nýrri reglugerð um sérnám sem tók gildi síðastliðið vor. Námsstöðum við Barnaspítalan fjölgaði um síðustu áramót, en líklega þarf fleiri stöður ef vel á að vera og til þess að gera sérnámið í barnalækningum eins vel úr garði og stefnt er að. Standa vonir til að það takist.

Við auglýstum nýlega eftir deildarlæknum í þessar námsstöður. Hver sérnámslæknir mun hafa sinn handleiðara sem fylgir honum í gegnum námstímann og fylgir eftir framvindu hans í náminu og veitir stuðning eftir því sem þörf krefur. Mun handleiðarinn skila reglulegri matskýrslu um framgang. Reglulegt stöðumat í formi prófa er einnig mikilvægur hluti námsins. Þá leggjum við áherslu á að námslæknarnir geti stundað rannsóknir á námstímanum. Stefnum við að því að fá alþjóðlega viðurkenningu á prógramminu í náinni framtíð. Þess má geta að í byrjun mars verður nokkurra daga námskeið um handleiðslu lækna í sérnámi haldið hér á landi á vegum Royal College of Physicians

„Gott sérnám og vel skipulagt kennsluprógramm er ekki bara mikilvægt fyrir námslæknana heldur eykur það einnig öryggi og gæði þjónustunnar við sjúklinga spítalans,“ segir Þórður Þórkelsson kennslustjóri sérnáms í barnalækningum.

og munu nokkrir sérfræðingar á Barnaspítalanum sækja námskeiðið. Ætlunin er að halda fleiri slík námskeið á næstu misserum sem er mikilvægt því góð handleiðsla er dýrmætur þáttur í sérnáminu. Í þessu sambandi vil ég benda á að gott sérnám og vel skipulagt kennsluprógramm er ekki bara mikilvægt fyrir námslæknana heldur eykur það öryggi og gæði þjónustunnar við sjúklinga spítalans.“

Samkvæmt nýju reglugerðinni um sérnám í læknisfræði er gerð krafa um 60 mánaða sérnámstíma og því þurfa sérnámslæknar Barnaspítalans að sækja seinni hluta sérnámsins erlendis. Þórður segir flesta fara í sérnám til Svíþjóðar og þá einkum til Stokkhólms og Lundar. „Af öðrum Norðurlöndum hafa Noregur og Danmörk orðið fyrir valinu. Á undanförunum árum hafa nokkrir farið í sérnám til Bandaríkjanna. Þeir sem fara til Norðurlandanna hafa fengið hluta af námstímanum hér heima metinn, en í Bandaríkj-

unum er það ekki raunin og þurfa þau að byrja á fyrsta ári eins og þau sem nýlökkið hafa læknaprófi.“

Aðspurður um hlutfall karla og kvenna í sérnáminu segir Þórður það endurspeglar hlutföllin í almenna læknanáminu. „Það eru heldur fleiri konur en karlar sem sækja í sérnám í barnalækningum. Ég held að hlutfallið sé svipað og það er orðið meðal ungra lækna í dag, þar sem konur eru í meirihluta.“

Staða barnalækninga mjög sterk

Þórður segir barnalækningar vera mjög fjölbreytt og gefandi starf. „Við önnumst börn frá fæðingu til 18 ára aldurs og vandamálin eru margvísleg. Samskipti við foreldra eru að sjálfsögðu mikilvægur þáttur starfsins. Því er mikilvægt að barnalæknar sýni ávallt nærgætni í starfi, auk þess að hafa aðra eiginleika góðs læknis. Eins og aðrir læknar upplifum

við barnalæknar oft sorg í okkar starfi, en jafnframt mikla gleði þegar vel gengur.

Staða barnalækninga er mjög sterk í dag. Við höfum á allra síðustu árum fengið heim öfluga unga sérfræðinga í hinum ýmsu undirsérgreinum, þannig að það er ekki mannekla í stéttinni. Einnig eru margir í sérnámi í greininni sem ég vona að skili sér flestir heim aftur. Rétt er að taka fram að á Barnaspítala Hringingsins höfum við gott húsnæði og búum við mjög góðan tækjakost – andstætt mörgum öðrum deildum. Framlag Kvenfélagsins Hringingsins verður seint fullþakkað í þessu sambandi,“ segir Þórður Þórkelsson kennslustjóri sérnáms í barnalækningum að lokum.